

<http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/db/2008-2/doc/3/04.pdf> (дата звернення: 10.05.2022 р.).

2. Проект Закону про внесення змін до Закону України «Про державну службу» щодо удосконалення порядку вступу, проходження, припинення державної служби від 31.12.2021 р. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=73553 (дата звернення: 29.05.2022 р.).
3. Стратегія реформування державного управління України на період до 2021 року: затв. розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24.06.2016 р. № 474. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/474-2016-p#Text> (втратив чинність).
4. Про схвалення Концепції впровадження інформаційної системи управління людськими ресурсами в державних органах та затвердження плану заходів щодо її реалізації» від 01.12.2017 р. № 844-р. Дата оновлення 20.05.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/844-2017-p#Text> (дата звернення: 20.05.2022 р.).

Ключові слова: державна служба, кадровий потенціал, інформаційна система управління людськими ресурсами в державних органах, цифровізація, управління людськими ресурсами.

Key words: public service, human resources, information system of human resources management in public bodies, digitalization, human resources management.

ЗЕЛІНСЬКА ЯНА СЕРГІЇВНА

*Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого,
доцент кафедри адміністративного права,
кандидат юридичних наук, доцент*

НЕЯВКА У СУДОВЕ ЗАСІДАННЯ ЯК ОДИН ІЗ СПОСОБІВ ЗЛОВЖИВАННЯ ПРОЦЕСУАЛЬНИМИ ПРАВАМИ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Навіть в мовах воєнного стану адміністративні суди не припиняють свою діяльність та працюють над тим, щоб ефективно вирішувати публічно-правові спори із дотриманням процесуальних строків. Так, в Законі України «Про правовий режим воєнного стану» від 10.07.2015 р. передбачається, що в умовах правового режиму воєнного стану суди, органи та установи системи правосуддя діють виключно на підставі, в межах повноважень та в спосіб, визначені Конституцією України та законами України [1]. Однак, ряд адміністративних судів внаслідок дії воєнного стану не можуть повноцінно продовжувати свою діяльність та розглядати адміністративні справи. Зокрема, це може ускладнюватися тим, що може виникати зловживання процесуальними правами з боку учасників справи. Нашою метою є аналіз деяких аспектів неявки

у судові засідання як одного із способів зловживання процесуальними правами в адміністративному судочинстві.

Загальне коло процесуальних прав та обов'язків учасників розгляду адміністративної справи визначається у ст. 44 Кодексу адміністративного судочинства (далі – КАС України) [2]. Обов'язок з'явитися в судові засідання за викликом суду, якщо їх явка визнана судом обов'язковою, регламентується у п. 3 ч. 5 ст. 44 КАС України.

Учасники судового процесу та їхні представники повинні добросовісно користуватися процесуальними правами. Зловживання процесуальними правами не допускається (ч. 1 ст. 45 КАС України). Види прояву зловживань процесуальними правами в адміністративному судочинстві окреслюються у ч. 2 ст. 45 КАС : 1) подання декількох позовів до одного й того самого відповідача (відповідачів) з тим самим предметом та з тих самих підстав, або подання декількох позовів з аналогічним предметом і з аналогічних підстав, або вчинення інших дій, метою яких є маніпуляція автоматизованим розподілом справ між суддями; 2) подання завідомо безпідставного позову, позову за відсутності предмета спору або у спорі, який має очевидно штучний характер; 3) необґрунтоване або штучне об'єднання позовних вимог з метою зміни підсудності справи, або завідомо безпідставне залучення особи як відповідача (співвідповідача) з тією самою метою. Однак, під час розгляду адміністративної справи можуть траплятися перешкоди, які сприяють швидкому та якісному розгляду адміністративної справи по суті. Зокрема, до таких перешкод може відноситися неявка у судові засідання. У чинному Кодексі адміністративного судочинства сформульовані особливості неявки у судові засідання та передбачені юридичні наслідки у ст. 205 КАС України.

Неявка у судові засідання будь-якого учасника справи, за умови що його належним чином повідомлено про дату, час і місце цього засідання, не перешкоджає розгляду справи по суті, крім випадків, визначених цією статтею (ч. 1 ст. 205 КАС України). Слід відзначити, що неявка у судові засідання може бути одним із проявів зловживання процесуальними правами в адміністративному судочинстві.

Законодавцем сконцетровано увагу на підставах та наслідках неявки у судові засідання, застосування яких, у свою чергу, буде залежати від учасника розгляду справи, який не з'явився у судові засідання. Наслідками неявки у судові засідання є: 1) продовження розгляду адміністративної справи; 2) відкладення розгляду справи; 3) розгляд справи за відсутності учасника справи; 4) залишення позовної заяви без розгляду. У період дії режиму воєнного стану найчастіше наслідком неявки учасника справи у судові засідання найчастіше є відкладення розгляду справи, що призводить до виходу за межі строків розгляду справи. Неявка у судові засідання є у тому разі зловживанням процесуальними правами якщо: 1) відсутня поважна причина неприбуття у судові засідання; 2) наявна недобросовісна мета – затягування строків розгляду справи. У період дії правового режиму воєнного стану, дійсно, деякі громадяни обмежені у пересуванні та не можуть належним

чином виконувати свої процесуальні обов'язки. З метою підтвердження поважності причини неприбуття у судове засідання учасник справи може надати довідку внутрішньо переміщеної особи (ВПО). Довідка ВПО є підтвердженням факту перебування особи не за її місцем реєстрації.

Так, під час дії правового режиму воєнного стану в учасників розгляду справи з'явилася можливість відстрочити прийняття рішення у адміністративній справі та за цей час підготувати більш виграшну позицію як шляхом створення додаткових обставин, так і збирання та подачу доказів, які можуть істотним чином вплинути на вирішення публічно-правового спору та прийняття рішення. Як приклад можна навести спори з приводу прийняття громадян на публічну службу, її проходження, звільнення з публічної служби, що у разі затягування розгляду адміністративної справи внаслідок неявки у судове засідання без поважної причини, за цей час можна змінити назву посади публічної служби, внаслідок чого особа не може поновитися на раніше займану посаду, тому її не буде існувати.

Підсумовуючи, слід зазначити, що в умовах дії правового режиму воєнного стану учасники розгляду адміністративної справи можуть зловживати процесуальними правами. Зокрема, одним із способів зловживання процесуальними правами є неявка у судове засідання, яка може супроводжуватися відсутністю поважної причини та недобросовісною метою – затягування розгляду адміністративної справи. У такому разі важливо встановити поважність причин неявки у судове засідання та зобов'язати надати суду докази, які їх підтвердять.

Список використаних джерел:

1. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 10.07.2015 р. № 389-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 28. Ст. 1509.
2. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#n11496>

Ключові слова: адміністративне судочинство, суд, учасники справи, процесуальні права та обов'язки, зловживання процесуальними правами.

Key words: administrative proceedings, court, participants in the case, procedural rights and responsibilities, abuse of procedural rights.